

رونق تولید

تابلوی سیاسی

انعکاس آخرین تحلیل‌ها و مواضع رسانه‌ها و جریانها

BASIRAT.IR

آموزش تحلیل سیاسی / ده سؤال از رهبر انقلاب درباره برجام^(۱)

هفت: آیا سندی که با نام برجام به امضای طرفین رسید مورد تأیید صد در صد رهبر انقلاب بود؟
از آنجا که برخی از مطالبات رهبر انقلاب در برجام رعایت نشد، رهبر انقلاب در نامه‌ای به رئیس‌جمهور، در تاریخ ۹۴/۷/۲۹، شروط نه گانه‌ای را برای اجرای آن قرار نهادند. خلاصه‌ی آن نه شرط اینگونه بود: (۱) گرفتن تضمین‌های قوی برای لغو تحریم‌ها از جمله اعلام کتبی رئیس‌جمهور آمریکا، (۲) توقف فعالیت‌های ایران در برجام در صورت وضع هرگونه تحریم، (۳) آغاز فعالیت‌های بند ۴ و ۵ تنها پس از اعلام آژانس مبنی بر پایان پرونده PMD

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه / سال ششم / شماره ۷۹۱ / دوشنبه ۱۷ تیر ماه ۱۳۹۸

راهبرد اقدام؛ ضربت متقابل

کیهان: اروپا، دو سیاست متناقض «اعلامی» و «اعمالی» را در پیش گرفته است. ادعای آنها، حفظ برجام است و عمل آنها، نقض کامل تعهدات بلکه عمل معکوس آن. یک مسئله این است که دولت و وزارت خارجه ما نه بر اساس رفتار ضد برجامی اروپایی‌ها بلکه مطابق با وعده آنها رفتار کنند؛ حال آنکه اروپا یک سال است عملاً از برجام خارج شده است. نام معطلی و تاخیر فاز در واکنش را نمی‌توان به خاطر تلقین فریبکارانه اروپایی‌ها، «صبر راهبردی» گذاشت.

دفتر ماکرون پریشب، پس از گفت‌وگوی تلفنی او با آقای روحانی ادعا کرد «دو طرف درباره ایجاد شرایط از سرگیری مذاکرات هسته‌ای تا پانزدهم جولای (۲۴ تیر) توافق کرده‌اند». چه مذاکره‌ای؟ مگر موضوع مبهم و تعهد توافق نشده‌ای وجود دارد؟! قطعاً از سرگیری مذاکرات در حالی که جنازه توافق برآمده از دو سال مذاکره، زیر پای اروپا و آمریکا است، به تعبیر آقای روحانی دیوانگی است. قطعاً مذاکره مجدد اتفاق نخواهد افتاد.

کوهی از تجربه تلخ و اشباع‌شده را درباره اروپا پشت سر گذاشته‌ایم و ضرورت دارد رویکرد ما نیز طبق همین تجربه تغییر کند. برجام، تعهد متقابل بود اما در عمل مسخ شد و به تعهد یکطرفه تغییر ماهیت داد. واقعا تعهد بانکی اروپایی‌ها، اینستکس بود که معاون وزیر خارجه می‌گوید «فعلاً اروپایی‌ها فقط در حوزه بانکی توانسته‌اند اقدامی عملیاتی انجام دهند که حاصل آن اینستکس است»؟ خطای راهبردی دولت که غرب را تا همین اواخر دچار سوءمحاسبه کرد، این بود که پای حداقل‌ها و خطوط قرمز خود نایستاد و جز حفظ برجام به هر قیمت، به خط قرمز دیگری اهمیت نداد، ولو ضرورت برداشتن تحریم‌ها. بنابراین در حالی که طبق برجام باید ما و اروپا از آمریکا به خاطر نقض برجام (ضمیمه قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت) شکایت می‌کردیم، آمریکا پرونده ایران را به شورای امنیت می‌برد و موضوع نشست آژانس می‌کند؛ نمایندگی دائم ما در وین هم در تویتر، اقدام آمریکا را «طنز تلخ» می‌خواند.

در این شرایط، چرا باید با تاخیر و تدریج و گرفتن ضرب اقدامات تلافی‌جویانه، هزینه حریف در ارتکاب خیانت را پایین بیاوریم؟ چرا با شوک دادن، رفتار خصمانه را برای طرف مقابل، پرهزینه و غیر قابل تحمل نکنیم؟ اقدام قاطع و بازدارنده اولاً باید شامل توقف همه تعهدات ما در مقابل نقض عهد کامل آنها باشد. ثانیاً، راهبرد اقدام و زدن ضربات نامتقارن اما دردناک توسعه پیدا کند. راهبرد خروج یا تعلیق کامل تعهدات در مقابل خروج طرف مقابل، تنگه در برابر تنگه، نفتکش در برابر نفتکش، و ضربه در برابر ضربه باید تبدیل به سرلوحه رفتار ملی در دوره جدید شود.

۳ آمار غیرمنتظره اقتصادی

خراسان: مرکز آمار ایران گزارشی مفصل از وضعیت اقتصاد ایران در سال ۹۷ منتشر کرد که در آن رشد برخی بخش های اقتصاد ایران با وجود رشد منفی ۴,۹ درصدی اقتصاد ایران در سال گذشته و رشد منفی ۸,۴ درصدی در زمستان سال گذشته، جالب توجه است. مروری بر این رشدهای جالب توجه و غیر منتظره با وجود شرایط رکودی اقتصاد ایران خالی از لطف نیست. گزارش مرکز آمار در بخش ساختمان قابل توجه است. در حالی در اوج بحران ارزی کشور، تعداد پروانه های ساختمانی صادر شده برای بخش خصوصی در نقاط شهری کشور نسبت به زمستان ۹۶، ۲۱,۴ درصد افزایش یافته که مساحت زیربنای این پروانه ها رشد ۲۹,۸ درصدی را نشان می دهد. این به معنای روی آوردن بخش خصوصی به احداث واحدهای بزرگ متراژ است. به نظر می رسد رشد نرخ ارز و ایجاد چشم انداز بسیار مثبت بخش ساختمان اقبال سرمایه گذاران به این بخش را رقم زده و موجب افزایش تقاضای احداث ساختمان شده است.

داده های این گزارش ذیل بخشی با موضوع بررسی اجزای محصول ناخالص داخلی، نشان می دهد که در زمستان ۹۷ و در حالی که در بین ۱۳ بخش اقتصادی، بیشترین رشد ارزش افزوده منفی بود، بخش های ماهیگیری توانست با رشد ۱۶,۱ درصدی، پدیده این فصل به شمار رود. پس از این بخش، «اداره امور عمومی و خدمات شهری، آموزش، فعالیت های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی» با رشد ۶ درصدی شگفتی ساز شد و دیگر خدمات، حمل و نقل و انبارداری و تامین آب، برق و گاز در رده های بعدی با رشد مثبت قرار گرفتند.

در بخش صنعت نیز آمارهای قابل تاملی در این گزارش دیده می شود که می تواند حاکی از اقبال و امید فعالان اقتصادی به آینده باشد. در زمستان گذشته، تعداد جواز تاسیس، پروانه بهره برداری ایجاد و پروانه بهره برداری توسعه ای، همگی با رشد مثبت ۱۲,۴، ۲,۷ و ۲۰,۲ درصدی نسبت به زمستان سال ۹۶ روبه رو بوده است. هر چند سرمایه و اشتغال پیش بینی شده در این پروانه و جوازه ها، گاهی افت نسبت به پروانه های سال قبل را نشان می دهد. این آمارها در بخش مجوز صنفی صادر شده نیز، حاکی از رشد تعداد مجوزهای صادر شده در هر سه بخش تولید، توزیع و خدماتی هستند.

گردونه انتخابات

صبح نو: با توجه به اینکه کمتر از هشت ماه به برگزاری انتخابات مجلس باقی مانده است، به نظر می رسد چرخ این انتخابات به جریان افتاده و جریان های گوناگون سیاسی درصدد ایجاد لوازم مورد نیاز برای پیروزی در آن هستند. مفروض اصلی آن است که همه گرایش های داخلی بنای مشارکت حداکثری در انتخابات را دارند؛ اما بخش تدریجی یک طیف خاص سیاسی که همیشه نانش را در تنور اختلاف و شبهه آفرینی داغ کرده، این بار هم در حال نمایشی از ناز کردن و شرط گذاری است که تا با راهبرد مظلوم نمایی جایگاه خود را تثبیت کند. حال آنکه واقعیت آن است که دولت کنونی با همه مشکلات و دشواری هایش، ماحصل انتخاب، حمایت و پشتیبانی جریان اصلاحات (از همه طیف ها و گروه ها) است و این جناح سیاسی نمی تواند خود را از زیر بار چنین مسوولیت مهمی خلاص کند. اصلاح طلبان، دولت اعتدال را بر سر کار آوردند و در غم و شادی آن شریک اند و مظلوم نمایی در نسبت با آنچه اتفاق افتاده، گرهی از کارشان باز نمی کند؛ مضاف بر اینکه روال دو دهه اخیر نشان داده که این برنامه ریزی های رسانه ای، صرفاً تا یکی، دو ماه مانده به برگزاری انتخابات خواهد بود و از آنجا که کسب کرسی مجلس، برای برخی بسیار با اهمیت است، نمی توانند با وجود آنچه محدودیت های تأیید صلاحیت و... می نامند از چنین عرصه تاثیرگذاری چشم پوشند. تجربه لیست های فاقد ایدئولوژی و برآمده از لابی ها و رانت ها در دو انتخابات اخیر مجلس و شورای شهر (به اذغان چهره های دوم خردادی) اثبات چنین مدعایی است.

انحصار قدرت ها در فناوری های ارتباطی را می شکنیم

وطن امروز: ، سردار سرلشکر حسین سلامی در مراسم رونمایی و تحویل سامانه ارتباطات تاکتیکی «سپهر ۱۱۰» به یگان های مردم پایه، در جمع فرماندهان، مسئولان و مدیران حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات سپاه، عرصه ارتباطات را از ضروری ترین ابزارهای نیروهای مسلح برشمرد و با تاکید بر اینکه در حال شکستن انحصار قدرت های بزرگ در عرصه فناوری های پیشرفته ارتباطی هستیم، گفت: مانند تمام عرصه هایی که در زمان تحریم استعدادها شکوفا شد و ناگزیر شدیم به اندیشه، تفکر و ذهن جوان ایرانی روی بیاوریم؛ در این عرصه نیز این مهم صورت گرفت و بحمدالله شاهد نتایج و معجزات زیادی بودیم. وی با تاکید بر اینکه در نظر داریم ارتباطات سپاه را در تراز پیشرفته ترین سیستم های ارتباطی دنیا قرار دهیم، تصریح کرد: نرخ تولید علم و فناوری در عرصه ارتباطات، اطلاعات و سایبر بسیار بالا و به روز است.

جای خالی گزارش سفید

دنیای اقتصاد: وقتی در ماه های قبل، خبری در خصوص سهمیه بندی مجدد بنزین در رسانه ها منتشر شد، اتفاقات زیر روی داد: هجوم مردم به پمپ های بنزین و تشکیل صف های طولانی، اعلام مخالفت تلویحی مجلس، تکذیب وزارت نفت، بازداشت یک فرد مسوول در خصوص اطلاع رسانی، مسکوت ماندن موضوع تا اطلاع ثانوی! در این شکی نیست که وضعیت فعلی بنزین، قابل تداوم نیست.

بنابراین دیر یا زود تصمیماتی در این خصوص اجرایی خواهد شد، اما در این بین جای یک موضوع خالی است: گفت و گوی سیاست گذاران با مردم و کسب نظرات آنها. بدیهی است این گفت و گو باید در یک فضای آرام و همراه با فرصت کافی صورت گیرد، در غیر این صورت مردم منتظر گفت و گو نخواهند نشست و ترجیح می دهند به صف های پمپ بنزین هجوم ببرند! از این رو پیشنهاد می شود سیاست گذاران محترم، به جای تمرکز صرف بر اصل غافلگیری از خرد جمعی و رویه های مبتنی بر مردم سالاری استفاده کنند.

در دنیا، بخش های دولتی و سیاست گذاری، گزارش هایی را منتشر می کنند که به نام های مختلفی شناخته می شود که از آن جمله می توان به گزارش های موسوم به گزارش سفید (white paper) اشاره کرد. در این قبیل گزارش ها تصمیم سیاست گذار در خصوص یک موضوع مهم مناقشه برانگیز و راهکار مدنظر سیاست گذار، تبیین و منتشر می شود. به این ترتیب این فرصت در اختیار جامعه قرار می گیرد تا درباره جنبه های مختلف و مغفول موضوع، بحث و اظهار نظر کنند و بازخوردهای جامعه در این خصوص دریافت شود و برآوردی از تاثیرات احتمالی سیاست، حاصل شود. بدیهی است هر تصمیمی کل اقتصاد را تحت تاثیر خود قرار خواهد داد و ذی نفعان بنا به فهم و دانش خود از موضوع و همچنین منافع خود درباره آن اظهار نظر می کنند. گزارش سفید، گزارش رسمی دولتی است که عزم بر اجرای آن وجود دارد. در مقابل، گزارش سبز نیز وجود دارد که صرفاً در حد طرح موضوع است و تصمیم گیری در خصوص آن، نهایی نشده است. البته این نام گذاری ها تا حدود زیادی، سلیقه ای و در کشورهای مختلف، متفاوت است.

در خصوص موضوع سهمیه بندی بنزین هم پیشنهاد می شود اگر مجموعه سیاست گذاران به تصمیمی رسیده اند، آن را در قالب یک گزارش، همراه با ارقام و مستندات و جنبه های مختلف موضوع منتشر سازند. البته بحث و تبادل نظر در این خصوص چندین سال است که در رسانه ها و محافل مختلف صورت می گیرد، اما همچنان طیف سناریوهای تصمیم گیری دولت بسیار متنوع است و از واریانس بالایی برخوردار است و یک تصمیم نهایی در برابر قضاوت جامعه وجود ندارد.

پایان صبر راهبردی ایران

صبح صادق: کاهش «تعهدات برجامی» از سوی ایران، مهم‌ترین تصمیم مسئولان جمهوری اسلامی پس از انعقاد این توافق‌نامه بین‌المللی و اجرای آن به حساب می‌آید. با اجرایی شدن برجام، دولت ایران به سرعت به همه تعهدات برجامی خود عمل کرد؛ اما طرف مقابل نه تنها به آن تعهدات پذیرفته شده در برجام عمل نکرد، بلکه آمریکا با تصمیم ترامپ از برجام خارج شد و سیاست تشدید تحریم‌ها و وضع تحریم‌های جدید علیه ملت ایران را در پیش گرفت. سه کشور اروپایی شامل انگلیس، فرانسه و آلمان، با ابراز تأسف از خروج آمریکا از برجام، ضمن دعوت ایران به خویشتن‌داری در قبال این رفتار آمریکا، وعده دادند در صورت باقی ماندن جمهوری اسلامی در برجام، به تعهدات خود در راستای بهره‌مند شدن ملت ایران از منافع اقتصادی برجام عمل کنند و در مقابل تحریم‌های آمریکا بایستند. با گذشت یک سال از خروج آمریکا از برجام و استمرار پایبندی ایران به تعهدات برجامی، مشخص شد اروپایی‌ها نه تنها هیچ اراده‌ای برای شکستن تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران ندارند؛ بلکه در اعمال فشارهای ظالمانه به جمهوری اسلامی به صورت علمی و برخلاف شعارهای اعلامی، با آمریکا همراه هستند. بدیهی است در چنین شرایطی، استمرار صبر راهبردی ایران و تداوم خویشتن‌داری در برابر بدعهدی‌ها، معنایی جز پایمال کردن «حقوق ملت ایران» نداشته باشد. بر همین اساس، جمهوری اسلامی در سالروز خروج آمریکا از برجام و در راستای تأمین منافع ملی و امنیت ملی، به دوران خویشتن‌داری در برابر عهدشکنی‌های طرف‌های مقابل در برجام پایان داد و سیاست «کاهش محدودیت‌ها» در فعالیت‌های هسته‌ای را در پیش گرفت.

جمهوری اسلامی فرایند کاهش محدودیت‌ها را با تعیین مهلت ۶۰ روزه مشخص و به اروپایی اعلام کرد تحت هیچ شرایطی این مهلت تمدید نخواهد شد. تنها شرط جمهوری اسلامی برای بازگشت به تعهدات برجامی، عمل طرف‌های مقابل به تعهدات طبق برجام است. در بخشی از بیانیه شورای عالی امنیت ملی، ضمن تشریح چرایی پایان صبر راهبردی جمهوری اسلامی، فرایند اعمال سیاست کاهش تعهدات و محدودیت‌ها اعلام شده است: «اکنون یک سال از خروج غیر قانونی ایالات متحده آمریکا از توافق برجام و نقض مصوبات شورای امنیت سازمان ملل متحد توسط آمریکا می‌گذرد و آن کشور با قلدری تمام و برخلاف تمامی اصول شناخته شده بین‌المللی تحریم‌های یکجانبه و غیر قانونی خود را مجدداً اعمال کرده است. این زورگویی آشکار آمریکا متأسفانه با هیچ اقدام در خور و متناسب از سوی شورای امنیت و یا اعضای باقی مانده در برجام مواجه نشده است. جمهوری اسلامی ایران در طول یک سال گذشته، نهایت خویشتن‌داری را از خود نشان داده و به درخواست دیگر اعضای برجام، فرصت قابل توجهی در اختیار آنها قرار داده است تا اثرات و تبعات خروج آمریکا از برجام را جبران کنند.»

